

Scenariusz 1

szkoła w szkole
cel edukacji: rynek pracy

Odkrywca talentów i nauczyciel tematyczny

1. Warunki brzegowe

Ten scenariusz **mógłby się wydarzyć, jeżeli zostałyby spełnione** na przykład takie warunki:

Duża liczba wakatów (nieobsadzonych stanowisk) w wielu branżach.

Wzrastające **koszty pozyskania, wykształcenia i utrzymania pracownika** ponoszone przez pracodawcę.

Wzrost **środków przeznaczonych na edukację** dzięki funduszom unijnym oraz podatkom płaconym przez biznes.

Odbudowa i redefinicja szkolnictwa zawodowego (średniego i wyższego) oraz **orientacja zawodowa** od wczesnych etapów edukacji.

2. Kontekst

Szkoła to świat nauki i pasji, który łączy przedmioty oraz integruje je ze sobą. Jest widoczne, jak te światy na siebie wzajemnie wpływają.

CELEM SZKOŁY

jest całościowe podejście do ucznia, aby go ukierunkować oraz przygotować do pracy na bazie **jego osobistych zdolności i możliwości** – tak aby absolwent był atrakcyjny na rynku pracy, elastyczny, szybko uczący się i gotowy do przekwalifikowania się.

Szkoła umożliwia zdobycie podstawowej wiedzy ogólnej, umiejętności i kompetencji społecznych, a także odkrywanie i rozwijanie talentów. Wyposaża w kompetencje zawodowe oraz pozwala na eksperymentowanie i testowanie możliwości przyszłej kariery na wczesnym etapie edukacji, m.in. dzięki zajęciom oraz symulatorom pracy.

3. Przestrzeń uczenia się

Szkoła to **przyjazne i ładne miejsce** – przestronne, widne, nowoczesne, bez barier architektonicznych, estetyczne, wygodne i kolorowe.

Budynek składa się z parteru i piętra. W centrum parteru znajduje się **przestrzeń wspólna** – duży hol z różnej wielkości okrągłymi stołami, przy których mogą pracować uczniowie i nauczyciele. Jest tam wiele puf i wygodnych sof. **To miejsce sprzyja integracji, wymianie, dyskusji, byciu razem.** Z holu wchodzi się do osobnych pomieszczeń, tzw. fab labów poświęconych **blokom przedmiotowym**, np. do przyrodniczego, artystycznego, sportowego.

Każdy fab lab składa się z głównej sali **wykładowo-warsztatowej i pokoju (biura)** nauczycieli, w którym są pomoce naukowe oraz **miejsce do pracy nauczycieli** w zespołach przedmiotowych.

Na piętrze znajdują się mniejsze sale, tzw. **sale talentów**, w których odbywają się spotkania z pracodawcami, zajęcia z ekspertami zewnętrznymi i indywidualne konsultacje z uczniami pod kątem ich zdolności i talentów. Na piętrze są też **pokoje do cichej pracy** dla uczniów, **gabinety specjalistów** (psycholog, terapeuta pedagogiczny). **Psycholog jest do dyspozycji uczniów codziennie** i można do niego przyjść bez umawiania się, terapeuta – co drugi dzień, a sesje są wcześniej umawiane). Na piętrze znajduje się też stołówka.

4. Organizacja zajęć

jest dostosowana do etapu rozwojowego uczniów, zwłaszcza pod kątem rozwoju mózgu.

Zajęcia odbywają się w **grupach złożonych z dwóch–trzech roczników**, wtedy nie ma dużego rozwarstwienia w grupie z punktu widzenia neurobiologii.

Nie ma podziału na lekcje przedmiotowe. Zajęcia są ułożone w bloki: **humanistyczny, przyrodniczy, sportowy, artystyczny, rzemiosła, kulinarny, zdrowotny (również z zakresu zdrowia psychicznego) itd.**

Uczniowie w zespołach **pracują nad projektami, obierając różne role**, w których mogą się sprawdzić, np. lidera grupy, osoby planującej budżet, zajmującej się pracą kreatywną itd. Dzięki wspólnej pracy projektowej rozwijają **kompetencje społeczno-emocjonalne**, np. komunikacji, krytycznego myślenia, radzenia sobie z emocjami.

Każdy dzień dzieli się na dwie części. W pierwszej odbywają się **zajęcia podstawowe, ogólne**, w drugiej – **blok talentów**.

Blok zajęć ogólnych rozpoczyna się o godzinie 10 i trwa trzy godziny. Następnie ma miejsce godzinna przerwa regeneracyjna, podczas której uczniowie jedzą posiłek i mają czas wolny. Mogą go przeznaczyć, np. na drzemkę, zabawę, nicnierobienie.

Po przerwie następuje **blok talentów**, trwający 2-3 godziny. Po zakończeniu obowiązkowych zajęć uczniowie wracają do domów.

Blok
zajęć
ogólnych

Przerwa

Blok
talentów

Do każdego **bloku ogólnego** jest przypisana pracownia tematyczna, tzw. fab lab. Przykładowo:

- W bloku artystycznym jest fab lab analogowo-cyfrowy, w którym można rzeźbić w glinie i drukować w 3D, grać na instrumentach i tworzyć muzykę na komputerze.
- W fab labie humanistycznym jest sala projekcyjna, w której ogląda się filmy, a także biblioteka książek tradycyjnych; można uczyć się chińskiej kaligrafii oraz tworzenia stron internetowych.

Zajęcia w **bloku ogólnym** prowadzą nauczyciele tematyczni.

Zajęcia w **bloku talentów** koordynuje i współprowadzi odkrywca talentów.

- Odkrywca talentów we współpracy z uczniem wspiera go w rozwoju. W toku nauki zdolności w coraz większym stopniu są kształtowane pod kątem rynku pracy. W starszych klasach odkrywca pomaga osobie uczącej się wybrać konkretną drogę zawodową i docelowo odnaleźć się na rynku pracy. Wspólnie obserwują rozwój zainteresowań oraz mocne i słabsze strony ucznia, a także wypracowują i ustalają cele rozwojowe, priorytety i indywidualne plany zajęć w ramach bloku talentów.

W **bloku talentów** część zajęć jest dla wszystkich uczniów, inne – dla wybranych osób.

Na **zajęciach o zawodach** omawiane są różne zawody i stanowiska (także zawody przyszłości), wymagania pracodawców, potrzebne kompetencje, szanse na zatrudnienie, czas nauki, możliwości rozwoju dalszej kariery. Niektóre profesje można poznawać podczas pracy projektowej, a dodatkowo w **symulatorze wirtualnej lub rozszerzonej rzeczywistości (VR lub AR)** uczniowie mogą spróbować, jak to jest pracować na danym stanowisku. Czasami na lekcje zapraszani są przedstawiciele pracodawców. **Zawody do omówienia na lekcjach są wybierane pod kątem zawodów rozważanych przez uczniów i dopasowane do ich zdolności, zgodnie z planami ustalonymi z odkrywcą talentów.**

- Odkrywca talentów i pracodawcy mogą obserwować przebieg projektów realizowanych przez uczniów i dać informację zwrotną na temat tego, jak sprawdzają się w danej roli i jak mogą rozwijać się w kierunkach, które ich interesują.

Ważnym elementem jest edukacja zdrowotna prowadzona przez **psychologów i pedagogów**, obejmująca wsparcie **zdrowia psychicznego**, dbanie o dobrostan fizyczny i psychiczny, profilaktykę problemów psychicznych w ramach zajęć grupowych i konsultacji indywidualnych.

Do szkoły wraca **autorytet nauki i nauczyciela**. Szkoła uczy tego, co jest potwierdzone naukowo – stawia na fakty, dowody, a nie domniemania. **Przewodnikiem w tym świecie jest nauczyciel.**

6. Technologie

są powszechne w szkołach i wykorzystywane do uczenia.

Umożliwiają uczenie przez doświadczenie, np. za pomocą **technologii VR** można wejść do piramidy, wcielić się w postać historyczną, zostać kosmonautą, operatorem drona, fizykiem jądrowym itp.

Technologie **wyręczają nauczycieli w innych zadaniach**, np. analizują postępy uczniów, dostarczają testy kompetencyjne.

W centrum szkoły jest człowiek, a technologia jest narzędziem, którym on zarządza i wykorzystuje na różne sposoby.

5. Przykładowa tematyka zajęć

- Rozpoznawanie fake newsów w przekazach medialnych
- Zachowanie w mediach społecznościowych
- Tworzenie energooszczędnych stron internetowych
- Rozumienie tekstów prawniczych
- Tworzenie muzyki cyfrowej
- Warsztaty rzemiosła
- Zawody i kompetencje przyszłości
- Symulator pracowania (VR, AR)
- Rozmowa kwalifikacyjna
- Przekwalifikowanie się
- Etyka na rynku pracy
- Praca w mieszanym zespole (człowiek–maszyna)

7. Nauczyciel

W szkole pracują:

nauczyciele tematyczni
(specjaliści w swojej dziedzinie)

odkrywczy talentów

eksperci zewnętrzni
(prowadzący zajęcia dodatkowe w bloku talentów)

Nauczyciel tematyczny

jest ekspertem w swoim obszarze.

Może nim być osoba starsza, z dużym doświadczeniem, ale również student lub studentka po licencjacie. Ważne, żeby był to ktoś, **kto się zna na danej dziedzinie i kto stale się doskonali**. Takim ekspertem może być np. fizyk, literaturoznawca, ale też kucharz lub fotograf.

Podczas zajęć dzieli się **praktyczną i teoretyczną wiedzą**, robi eksperymenty, koordynuje pracę w grupie.

Weryfikuje śmietnik informacyjny, ale też **uczy krytycznego myślenia, wykorzystywania nowych technologii, zwłaszcza na rynku pracy, oraz higieny cyfrowej**, czyli chroniących zdrowie zachowań związanych z używaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, zwłaszcza internetu i urządzeń ekranowych.

Odkrywca talentów

jest łącznikiem między dziećmi i młodzieżą a rynkiem pracy.

Organizuje spotkania z pracodawcami, zapewnia obecność ekspertów zewnętrznych na zajęciach w bloku talentów. **Dbą o to, żeby uczniowie realizowali swoje plany rozwoju** pod kątem nabywania kompetencji na bazie swoich talentów.

Z uczniami spotyka się na **indywidualnych konsultacjach**, podczas **zajęć grupowych w bloku talentów** i na **spotkaniach z pracodawcami**.

Spotyka się również z **rodzicami uczniów**, aby rozmawiać o **planach rozwoju zawodowego** ich dzieci.

Prowadzi **zajęcia warsztatowe**, podczas których uczniowie odgrywają scenki i wcielają się w role: przełożonego, pracownika, współpracownika. W kontrolowanych warunkach **uczą się zachowania w trudnych zawodowo sytuacjach**, np. rozmowa rekrutacyjna, negocjacje z przełożonym, konflikt w zespole, awaria sprzętu, zanik zasilania, bunt maszyn.

8. Rola nauczyciela

Odkrywca talentów i/lub nauczyciel tematyczny.

Można łączyć te dwie role, ale na ogół **jedna z nich jest przeważająca**, np. fizyk wspiera rozwój zdolności tylko w odniesieniu do zawodów wymagających wykształcenia ścisłego, a odkrywca talentów w ramach bloku ogólnego prowadzi zajęcia z dziedziny komunikacji niewerbalnej oraz komunikacji biznesowej.

Nauczyciele i eksperci zewnętrzni mają **wysokie kompetencje dziedzinowe**, np. w zakresie biologii, literaturoznawstwa, fizyki, robotyki. Nauczyciele różnych specjalności wspólnie prowadzą bloki przedmiotowe. **Psychologowie i pedagodzy** zajmują się profilaktyką i edukacją zdrowotną, zwłaszcza zdrowia psychicznego.

9. Warunki pracy

Odkrywca talentów opiekuje się maksymalnie **20 osobami**. **Nauczyciel tematyczny** prowadzi zajęcia dla grup liczących **od 5 do 20 osób**. W szkole uczy się średnio **około 500 uczniów**, co daje średnio 25 odkrywców talentów i co najmniej 25 nauczycieli tematycznych. Jeśli liczba uczniów się zwiększa (i pozwalają na to możliwości lokalowe), jest zatrudniany dodatkowy odkrywca talentów.

Nauczyciele mają **dużą elastyczność planowania pracy** własnej i z uczniami.

Mają zapewnione **regularne wsparcie w postaci superwizji koleżeńskiej**.

Nauczyciele w szkole pracują **osiem godzin dziennie** w stałych godzinach. **Nauczyciele tematyczni** zaczynają pracę **o godzinie 9** (godzinę przed przyjściem uczniów o 10), **kończą o 17**.

Odkrywcy talentów zaczynają pracę razem z dziećmi **o 10**, **a kończą godzinę po nich, o 18**.

Nie zabierają pracy do domu, nie są dostępni po godzinach pracy.

Zarabiają na tyle dobrze, że **nie czują konieczności pracy w innym miejscu** (ich wynagrodzenie jest wyższe od średniej krajowej pensji).

10. Typowy dzień nauczyciela

Nauczyciel tematyczny

Przychodzi do szkoły **godzinę przed dziećmi** i zajmuje się **przygotowaniem dzisiejszych zajęć**, w tym odczynników i sprzętu do **eksperymentu** dotyczącego cyfrowego dotyku. Wprowadzenie – jako referat – wygłaszają uczniowie, a nauczyciel uzupełnia informacje. Eksperyment przeprowadzają uczniowie, obecni w szkole oraz uczący się zdalnie. Po zakończeniu eksperymentu wspólnie omawiają wyniki i zastanawiają się nad hipotezami do przetestowania w kolejnych doświadczeniach. Gdy uczniowie idą na kolejne zajęcia z bloku ogólnego, nauczyciel tematyczny ds. technologii **spotyka się z odkrywcą talentów** i omawia postępy uczniów pod kątem ich talentów inżynierskich. Potem ma przerwę obiadową, po której **prowadzi zajęcia grupowe** z fizyki dla zaawansowanych w bloku talentów dla uczniów, którzy chcą zostać inżynierami. Odbywa też **konsultacje indywidualne** projektów technologicznych realizowanych przez uczniów. Pracę kończy o godzinie 17.

Odkrywca talentów

Po przyjeździe do szkoły **razem z uczniami** od godziny 10 **koordynuje popołudniowe zajęcia** w bloku talentów – potwierdza ekspertów zewnętrznych, umawia pracodawców na spotkania w kolejnych dniach, analizuje testy predyspozycji i postępy uczniów, odbywa zdalne spotkania z partnerami biznesowymi. Dziś nie ma zajęć w bloku ogólnym, dlatego wcześniej zaczyna przerwę. Po zakończeniu zajęć w części ogólnej **spotyka się z nauczycielami tematycznymi**, by porozmawiać o postępach uczniów, którymi opiekuje się jako odkrywca talentów. Po przerwie obiadowej (gdy trwają zajęcia grupowe z ekspertami zewnętrznymi) nauczyciel odbywa **konsultacje indywidualne** z uczniami, którzy nie biorą w nich udziału. (Każdy uczeń ma takie spotkanie raz w tygodniu lub w razie potrzeby częściej). Dziś spotyka się z uczennicą planującą pracę korespondentki wojennej i jej rodzicami oraz z uczniem, który chce projektować cyfrowe ubrania. **Część czasu spędza też w holu**, dzięki temu jest do dyspozycji tych uczniów, z którymi nie jest dziś umówiony. Po zakończeniu zajęć w bloku talentów potwierdza jeszcze gości na jutrzejsze zajęcia oraz umawia **spotkanie z rodzicami** jednego z uczniów, który rozważa nowy zawód. Z pracy wychodzi o godzinie 18.

11. Jak zostać nauczycielem?

Odkrywca talentów i/lub nauczyciel tematyczny.

Nauczycielem w 2040 roku może zostać **fachowiec, pasjonat swojej dziedziny**. Taka osoba powinna mieć ukończone **studia kierunkowe** z dziedziny, której zamierza uczyć, np. z fizyki, literatury. **Licencjat** to wymagane minimum merytoryczne, żeby być nauczycielem.

Eksperci z zewnątrz (praktycy) nie muszą mieć wykształcenia wyższego, ale mają **wiedzę i doświadczenie** z danego tematu.

Odkrywca talentów ma **wykształcenie psychologiczne** (preferowana jest specjalizacja z psychologii dziecięcej) lub **pedagogiczne** (z dodatkowym przeszkoleniem z zakresu treningu umiejętności psychospołecznych i doradztwa zawodowego).

Trzeba mieć wysokie **kompetencje pedagogiczne, społeczne** (współpraca, komunikacja, praca w zespole) i **predyspozycje do pracy z dziećmi i młodzieżą**.

12. Co dla młodych jest atrakcyjne w byciu nauczycielem w 2040 roku?

Młodzi ludzie chcą zostać nauczycielami w 2040 roku z kilku powodów:

Nauczyciel jest **zawodem zaufania publicznego** (jak lekarz czy sędzia), opartym na autorytecie nauki.

Ustalone godziny pracy sprzyjają **równowadze między życiem prywatnym a pracą**.

Pracuje w **przyjaznym miejscu** (płaska hierarchia, własna sala lub biuro w szkole).

Ma **elastyczny i zadaniowy** tryb pracy.

Nauczyciel tematyczny

jest **doceniany**, inne osoby szanują go jako eksperta, pracuje w dziedzinie, w której jest **specjalistą**, ma możliwość **wyrażania siebie i rozwijania się**, prowadzi zajęcia według własnej **autorskiej wizji** i realizuje swoje pasje w pracy bez **sztucznych ram**, może podjąć pracę **już po licencjacie**.

Jeśli nauczycielem tematycznym jest **osoba z zewnątrz**, to może: pracować w **kilku szkołach jednocześnie**, pracować **w szkole i poza szkołą** – w swoim zawodzie, zdobyć w szkole **doświadczenie**.

Odkrywca talentów

pracuje na styku **edukacji i biznesu**, wspiera uczniów w **rozwoju osobistym i zawodowym**, wpływa na ich **życie oraz ich kształtuje**, współpracuje z osobami z **różnych środowisk**, ma do dyspozycji wiarygodne, profesjonalne i zwalidowane **testy predyspozycji**, jest **profesjonalistą** (np. psychologiem).

13. Rekrutacja i sprawdzanie kompetencji nauczyciela

W 2040 roku proces rekrutacji nauczycieli jest częściowo zautomatyzowany i odbywa się za pomocą platform cyfrowych wspieranych przez sztuczną inteligencję. Kandydaci na nauczycieli dziedzinowych oraz odkrywców talentów przechodzą przez kompleksowy proces weryfikacji ich kwalifikacji i kompetencji, który obejmuje:

1.

weryfikację merytoryczną

testy wiedzy dziedzinowej

(dla nauczycieli przedmiotowych) lub **psychologii** (dla odkrywców talentów), które są przeprowadzane przez zautomatyzowane systemy

kandydaci uczestniczą w **symulacjach edukacyjnych**, realizowanych zarówno przez **sztuczną inteligencję**, jak i z udziałem **grup testowych**, które sprawdzają ich umiejętności komunikacyjne, współpracę oraz empatię

2.

ocenę kompetencji społecznych

przyszli nauczyciele przygotowują **lekcje próbne**, obserwowane przez ekspertów i analizowane przez oprogramowanie monitorujące **sposób angażowania uczniów** oraz **innowacyjność** podejścia

3.

prezentację praktyczną

w przypadku odkrywców talentów przeprowadza się **testy psychometryczne**, które oceniają ich **zdolności** w zakresie doradztwa zawodowego, psychologii dziecięcej oraz wspierania talentów

4.

ocena predyspozycji psychologicznych

Kompetencje i cechy charakterystyczne nauczyciela to zorientowanie na jednostkę i jej talenty, duże umiejętności motywowania uczniów do podejmowania prób, wrażliwość i uważność przy budowaniu planów rozwoju uczniów, kompetencje psychospołeczne związane z zarządzaniem procesem grupowym i bieżącym kierowaniem rozwojem psychospołecznym podopiecznych. Ważna jest aktualna wiedza dotycząca rynku pracy i możliwości łączenia wiedzy, talentów, pasji i zawodowych możliwości uczniów.

Formy zatrudnienia są elastyczne. Nauczyciele mogą pracować na pełen etat, w systemie kontraktowym lub projektowym. Zewnętrzni eksperci prowadzący zajęcia talentowe często funkcjonują jako freelancerzy, łącząc pracę w szkole z działalnością poza nią. Mogą być zatrudniani w sieci szkół.

14. Możliwości i ścieżki rozwoju

Mentoring i coaching

Nauczyciele mają dostęp do **programów mentoringowych**, które pomagają w rozwijaniu kompetencji pedagogicznych i społecznych. Młodzi nauczyciele mogą liczyć na wsparcie doświadczonych mentorów i na sesje coachingowe z ekspertami.

Personalizowane ścieżki rozwoju

W 2040 roku nauczyciele mają do wyboru kilka ścieżek rozwoju zawodowego, takich jak **ekspercka, innowacyjna, mentoringowa**. Plan rozwoju jest dostosowywany do ich **indywidualnych preferencji i potrzeb**, a jego realizacja wspierana jest dedykowanym budżetem.

Rotacje zawodowe

Nauczyciele mają możliwość pracy w **różnych placówkach edukacyjnych** i zdobywania **doświadczenia** w różnorodnych środowiskach, zarówno ogólnych, jak i specjalistycznych.

Międzynarodowa wymiana wiedzy

Nauczyciele mogą uczestniczyć w **międzynarodowych projektach** edukacyjnych, wymianach i konferencjach, dzięki czemu mają możliwość wdrażania globalnych trendów w swojej szkole.

15. Benefity

● Wsparcie **zdrowotne i wellbeing**

Nauczyciele mają dostęp do **pełnej opieki zdrowotnej**, w tym opieki **psychologicznej**. Mają możliwość korzystania z dni wolnych na regenerację psychiczną. Szkoła kładzie nacisk na **dobrostan nauczycieli**, zapewniając im wsparcie niezbędne do efektywnej pracy.

● **Budżet** na rozwój osobisty i zawodowy

Co roku nauczyciele otrzymują budżet na rozwój, który mogą przeznaczyć na **kursy, szkolenia, certyfikaty, konferencje międzynarodowe lub rozwój swoich pasji**, co zwiększa ich prestiż i kompetencje.

● Program „**sabbatical**”

Po określonym czasie pracy (np. co 5 lat) nauczyciele mogą skorzystać z **płatnego urlopu** w celu przeprowadzenia badań, realizacji projektów edukacyjnych lub mentorowania innych. Mają również możliwość poświęcenia całego okresu na regenerację.

● **Kapsuły regeneracyjne** w miejscu pracy

W związku z coraz większym naciskiem na zdrowie psychiczne i fizyczne szkoła w 2040 roku oferuje specjalne **strefy relaksu**, tzw. kapsuły regeneracyjne, gdzie nauczyciele mogą się zrelaksować, skorzystać z krótkiej drzemki, technik medytacyjnych czy sesji relaksacyjnych w wirtualnej rzeczywistości (VR).

16. Awans zawodowy

W opisywanym scenariuszu awans zawodowy nauczyciela dziedzinowego i odkrywcy talentów można zdefiniować jako proces zależny od kilku kluczowych czynników: **umiejętności, doświadczenia oraz zaangażowania w rozwój uczniów i współpracę z rynkiem pracy**. Awans nauczycieli w 2040 roku jest oparty na trzech modelach:

Model poziomu kompetencji i specjalizacji

Awans zależy od poziomu wiedzy i umiejętności w konkretnej dziedzinie nauczania. Nauczyciel przechodzi przez kolejne poziomy, od początkującego przez zaawansowanego aż do eksperta dziedzinowego i mistrza edukacji.

Model horyzontalny oparty na interdyscyplinarności

Nauczyciel rozwija się, poszerzając swoje kompetencje w różnych dziedzinach. Zaczyna jako specjalista w jednej dyscyplinie, ale z czasem łączy różne obszary nauki, co pozwala na prowadzenie interdyscyplinarnych projektów edukacyjnych.

Model oparty na innowacjach

Awans jest uzależniony od wdrażania nowatorskich metod nauczania i rozwijania innowacyjnych projektów edukacyjnych. Nauczyciel, który wprowadza nowe technologie i globalne trendy w edukacji, może awansować na stanowisko innowatora edukacyjnego.

Odpowiedzialność za awans zawodowy spoczywa na nauczycielu bądź nauczycielce oraz ich mentorze, przy udziale dyrekcji szkoły. Ewaluacja wpływu i rozwoju odbywa się raz do roku. W przypadku odkrywcy talentów towarzyszy jej informacja zwrotna od środowiska zewnętrznego i pracodawców zaangażowanych w projekty – jest to tzw. ocena 360°.

Czas potrzebny na awans na kolejny poziom wynosi od 2 do 5 lat, w zależności od osiągnięć i zaangażowania nauczyciela. **Osiągnięcie poziomu zaawansowanego nauczyciela lub odkrywcy talentów** trwa 10–15 lat. Może on wtedy objąć funkcję lidera w zespole nauczycielskim lub koordynatora projektów między edukacją a biznesem. **Szybsza ścieżka awansu** jest możliwa dla nauczycieli łączących role dydaktyczne z odkrywaniem talentów i współpracą z rynkiem pracy, co może skrócić czas do 7–10 lat.

Ścieżki awansu są zindywidualizowane i nie podążają według jednego, uniwersalnego modelu – zależą od poziomu odpowiedzialności, zaangażowania, a także indywidualnych aspiracji i predyspozycji każdej osoby.

Przykład awansu odkrywcy talentów

1. Nauczyciel – odkrywca talentów

Pracuje nad identyfikacją i rozwijaniem talentów uczniów.

2. Koordynator programu rozwoju talentów

Projektuje programy rozwoju talentów w szkole lub sieci szkół.

3. Mentor odkrywców talentów

Wspiera innych nauczycieli w rozwijaniu ich kompetencji w zakresie odkrywania talentów.

4. Ekspert ds. talentów i rozwoju indywidualnego

Na poziomie systemowym współpracuje z krajowym i międzynarodowymi instytucjami edukacyjnymi nad strategiami wspierania talentów.

KOMENTARZE EKSPERCKIE

Scenariusz „Odkrywca talentów i nauczyciel tematyczny”

Aleksandra Przegalińska

prof. Akademii Leona Koźmińskiego, badaczka na Harvardzie, naukowa doradczyni w Campus AI

Technologie w edukacji w 2040 roku

W perspektywie roku 2040 scenariusz „Odkrywca talentów i nauczyciel tematyczny” jawi się jako interesujące pole do rozważań nad relacją między technologią a edukacją. W tej wizji przyszłości zaawansowane narzędzia technologiczne, w tym AI, nie tylko wspierają proces kształcenia, lecz także fundamentalnie przekształcają jego paradygmat, oferując uczniom nowe możliwości rozwoju kompetencji kluczowych w obliczu nieustannie ewoluującego krajobrazu zawodowego.

Technologie immersyjne, takie jak rozszerzona rzeczywistość (AR) i wirtualna rzeczywistość (VR), wykraczają daleko poza rolę edukacyjnych gadżetów, stając się integralnymi elementami podejścia do nauki. Oferują uczniom możliwość głębokiego zanurzenia się w symulowanych środowiskach pracy, co pozwala na empiryczne poznanie złożoności różnych profesji. Ta forma edukacyjnej „osmozy” umożliwia nie tylko nabycie praktycznych umiejętności, lecz także rozwój tzw. kompetencji miękkich (warto zauważyć, że samo rozróżnienie na kompetencje twarde i miękkie jest coraz częściej kontestowane), takich jak adaptacyjność czy inteligencja emocjonalna.

Inteligentne systemy zarządzania procesem nauczania, oparte na zaawansowanych algorytmach uczenia maszynowego, w ramach tego scenariusza przyjmują rolę wirtualnych przewodników edukacyjnych. Ten proces zresztą już się dzieje. Poprzez skrupulatną analizę predyspozycji poznawczych, stylów uczenia się oraz indywidualnych zainteresowań, systemy te kreują

spersonalizowane ścieżki edukacyjne. Badania naszego zespołu Human Race (humanrace.edu.pl) na Akademii Leona Koźmińskiego we współpracy z Harvard University oraz Campus AI zresztą już dzisiaj potwierdzają trend takiej formy personalizacji edukacji. Taka kalibracja procesu nauczania pozwoli na optymalizację potencjału każdego ucznia, przy jednoczesnym respektowaniu jego unikalnej tożsamości i aspiracji.

W tym technologicznie nasyconym środowisku edukacyjnym rola nauczyciela ulega znaczącej transformacji. Pedagodzy ewoluują z tradycyjnych transmitterów wiedzy w kierunku mentorów i facylitatorów procesu uczenia się. Ich misja koncentruje się na kultywowaniu krytycznego myślenia, stymulowaniu kreatywności oraz wspieraniu uczniów w nawigowaniu przez skomplikowane meandry etycznych i społecznych implikacji technologicznego postępu.

Jednakże należy z całą stanowczością podkreślić, że technologia, mimo swojej wszechstronności, nie jest panaceum na wiele z wyzwań edukacyjnych. Istnieją sfery, w których ludzki osąd, empatia i mądrość pozostają niezastąpione. Decyzje dotyczące strategicznych kierunków kształcenia, interpretacja etycznych dylematów związanych z wykorzystaniem danych osobowych czy kształtowanie głębokich relacji interpersonalnych wymagają bezpośredniego zaangażowania nauczycieli, którzy pełnią funkcję nie tylko edukatorów, ale przede wszystkim moralnych kompasów dla swoich podopiecznych.

„Odkrywca talentów i nauczyciel tematyczny” to w sumie pozytywny, a także całkiem realistyczny scenariusz, który rysuje przed nami obraz edukacji, w którym technologia i humanizm niekoniecznie stoją w opozycji, lecz raczej tworzą synergiczną całość. To wizja, w której innowacyjne narzędzia technologiczne służą jako katalizatory rozwoju pełni ludzkiego potencjału, przy jednoczesnym zachowaniu szacunku dla fundamentalnych

wartości humanistycznych i etycznych. W tej perspektywie edukacja roku 2040 jawi się jako fascynujący dialog między możliwościami technologii a niezmienną potrzebą kultywowania tego, co najbardziej ludzkie – krytycznego myślenia, empatii i mądrości.

prof. UAM dr hab.

Sylwia Jaskulska

Perspektywa uczelni kształcących nauczycieli przyszłości

Opisana w tym modelu organizacja zajęć szkolnych, a także przestrzeni nauki, bardzo przypomina tak zwane alternatywne modele edukacji, na przykład szkołę waldorfską. Rozpoczynanie dnia od zajęć głównych, a następnie praca warsztatowa, praktyczna nad własnymi projektami to pomysły obecne w tym podejściu. Ucznia traktuje się holistycznie, stawia się na integrację oraz interdyscyplinarność treści i zajęć. Ważne jest też, gdzie odbywa się nauka. Przestrzeń, jej zagospodarowanie i estetyka wspierające proces uczenia się to często filary alternatywnych podejść do szkoły. Nie tylko alternatywne szkoły są kolorowe, mają miejsca do relaksu, doceniają rolę przyrody w otoczeniu, ale na pewno inwestowanie w otoczenie jest tam znaczące. Okazuje się, że radykalnie zmienia to klimat nauki.

Osoby studiujące powinny podczas zajęć przygotowujących do pracy w zawodzie nauczyciela analizować krytycznie różne ideologie edukacyjne i ich egzemplifikacje, nie jako pomysły alternatywne, ale jako szerokie spektrum możliwości i inspiracji. Przy tym pytaniem przewodnim nie powinno być „Jak zaprojektowana w jakiś sposób szkoła działa?”, ale „Co jest podstawą danej wizji i jaki jest człowiek, który taką szkołę kończy?”. Odważne myślenie o szkole systemowej jako takiej, która może wcielić różne idee dziś jeszcze alternatywne, to jeden z fundamentów kształcenia nauczyciela przyszłości.

Scenariusz zakłada też bazowanie na talentach i predyspozycjach uczniów i uczennic. To ważne, aby w kształceniu przyszłych nauczycieli bardzo stawiać na pracę z kompetencjami rozumianymi jako wiedza, umiejętności i postawy. Właściwe

postrzeganie kombinacji tych trzech komponentów pozwala zrozumieć, że sama wiedza i umiejętności nie wystarczą. W edukacji trzeba budować postawy, czyli zachęcać do stawiania sobie pytań: Po co się uczymy? Czy towarzyszy nam pasja? Czy dostrzegamy wagę tego, czego się uczymy? Czy jest to dla nas ważne? Czy odczuwamy radość z nauki?

Szkoła przeszłości bazuje na wiedzy. Jej przekazywanie i zdobywanie jest kluczowe. Tyle że bez umiejętności, a co jeszcze ważniejsze – bez postaw, uczenie się zamyka się w procesie zaliczania kolejnych partii materiału. Krytyczny namysł nie jest potrzebny. Szkoła przyszłości bazuje na rozumieniu dynamiki wiedzy, umiejętności i postaw, które muszą współistnieć. Nie ma więc obawy, że osoba ucząca się traci coś, jeśli bazuje na swoich talentach czy zainteresowaniach, nawet jeśli odbiegają one od kanonu wiedzy ogólnej. Takie obawy mogłyby pojawić się w szkole przeszłości (np. jeśli ktoś skupi się na sztuce, przekreśli swoje szanse na bycie lekarzem). Radość z nauki, pasja, doświadczanie własnej sprawczości i podążanie za własnymi talentami to sposób na zadbanie o właściwą, sprzyjającą nauce postawę. Jeśli ktoś od najmłodszych lat doświadcza siebie jako podmiotu w procesie uczenia się i pozytywnych emocji, będzie z taką postawą podchodził do nowych porcji wiedzy i wyzwań. Takie rozumienie szkoły jako miejsca nabywania kompetencji jest kluczowe w tym scenariuszu i wskazuje na potrzebę takiego właśnie kształcenia przyszłych nauczycielek i nauczycieli. Zmiany w modelu kształcenia mogłyby zatem dotyczyć uwzględniania w standardzie kształcenia nauczycieli przedmiotów takich jak psychologia motywacji czy psychologia uczenia się.

Raport przygotowany przez

**TEACH FOR
POLAND**

Realizacja dzięki

we współpracy z

